



Slintačka a krívačka – terénna skúsenosť s likvidáciou ohniska nákazy na farme na Slovensku

MVDr. MILAN HRONEC

MSD Farmárske Fórum 2025

CZ-NON-250700006

Neveril som, že zažijem dačo, čo naši farmári a veterinárni lekári naposledy riešili pred 50 rokmi

- **Prepuknutie slintačky a krívačky** na farme, kde som viac ako 13 rokov zodpovedným veterinárnym lekárom
- **Likvidáciu chovu** napriek tomu, že sme dlhé roky cielili na komplexnú prevenciu a eradikáciu infekčných ochorení
- **Smútok a demotiváciu ľudí**, s ktorými dlhodobo spolupracujem



alamy

Ilustračná fotografia – Veľká Británia - 1967

Image ID: E0XWME
www.alamy.com



Všetky motorové vozidlá musia prejsť cez vyznačené pásmo, tiež peší a cyklisti.
Foto: archív TASR, autor I. Dubovský/18. februára 1965



Volám sa **MILAN HRONEC** a dnes
budem hovoriť o tom, čo sme prežili

Ako sa začal náš boj so slintačkou a krívačkou

O klinických príznakoch ochorenia

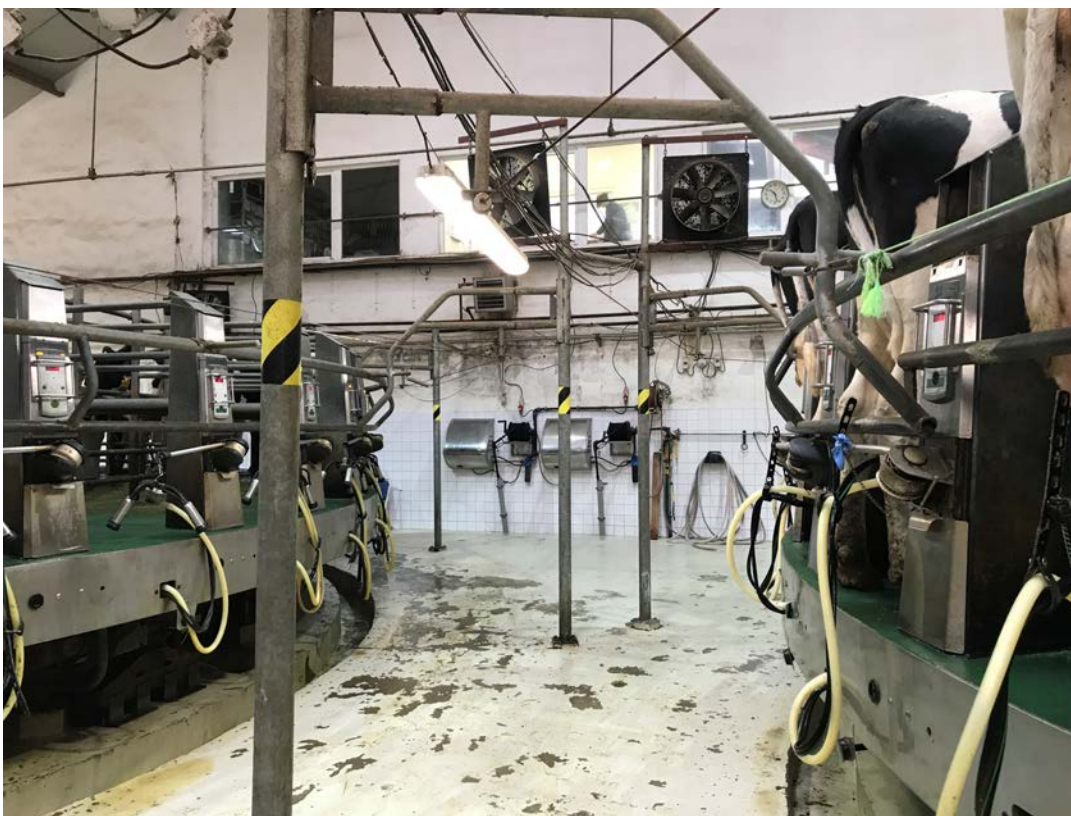
Čo nasledovalo po potvrdení nákazy

Ako prebiehala likvidácia zvierat a ohniska

Čo nás čaká v najbližších mesiacoch

Firstfarms Agra M s.r.o. – produkčné stádo

- **2 720** kráv a vysoko teľné jalovice (VTJ/VBJ)
- **Sekcie dojných kráv** po 150 a 300 dojniciach
- **Dve kruhové dojárne** s kapacitou 40 zvierat a dojením 2x denne
- **Farmové laboratórium** pre bežnú dennú prevádzku



Firstfarms Agra M s.r.o. – teľatá po narodení

- Moderný priestor pre telenie gravidných zvierat
- Vysoká úroveň mliečivovej výživy



Firstfarms Agra M s.r.o. - predstavenie spoločnosti

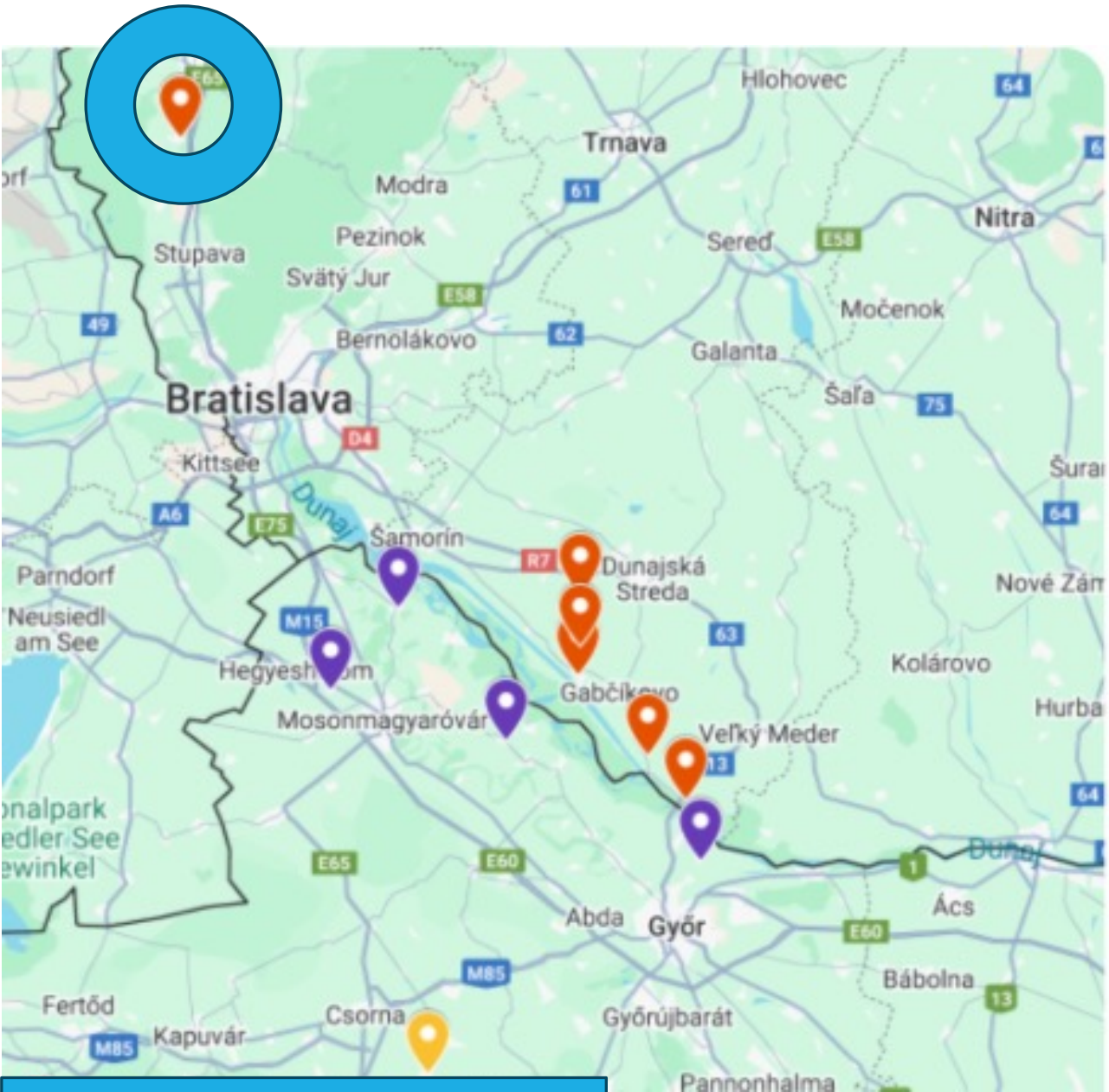
- **600** teliat do 6 mesiacov
- Stavebne a personálne oddelený **teľatník**



Ako to všetko začalo?

- Zisťovali sme informácie o chorobe, možnostiach prenosu infekcie a hľadali spôsoby, ako farmu chrániť
- S napätím sme sledovali vývoj situácie a zvyšovali sme biosekuritu

Nakazeniu nášho
chovu sme nedokázali
zabrániť!



Pridali sme sa na smutný zoznam postihnutých fariem

6.3.2025	Maďarsko	Kisbajcs
26.3.2025	Maďarsko	Levél
21.3.2025	Slovensko	Baka
21.3.2025	Slovensko	Nárad'
21.3.2025	Slovensko	Malý Lúč
30.3.2025	Slovensko	Plavecký Štvrtok
2.4.2025	Maďarsko	Darnózseli
2.4.2025	Maďarsko	Dunakiliti
4.4.2025	Slovensko	Jurová
17.4.2025	Maďarsko	Rábapordány

Toto sú detaily z prvého dňa

30.3.2025 – tesne
po polnoci

30.3.2025 – 11:00

30.3.2025 – 17:45

Dojiči
zaregistrovali
dojnicu so
zmenami na
vemene, dojnica
mala teplotu
39,8°C

Bol privolaný
zootechnik a
poslané
fotografie lézií
veterinárovi

Prichádza
veterinárny
lekár,
zástupcovia
najvyššieho
manažmentu

Bolo vyslovené
podozrenie na
SLAK a
kontaktovaný
riaditeľ RVPS a
odberový tím z
ŠVÚ vo Zvolene

Boli **odobrané vzorky**
epitelu z okrajov
patologických zmien,
nosné a bukálne
výtery, krv od
podozrivého zvieraťa
a dvoch ďalších z tej
istej skupiny

Laboratórium ohlásilo
chovateľovi **pozitívny**
výsledok PCR na SLAK
u postihnutého
zvierťa, ELISA bola zo
všetkých vzoriek krvi
negatívna.



ŠVPS SR nariadila depopuláciu farmy

Vykonalí sme nariadenia

Izolovať všetky zvieratá podozrivé na
slintačku a krívačku

Usmrtiť čo najskôr na mieste všetky
vnímavé zvieratá držané v ohnisku

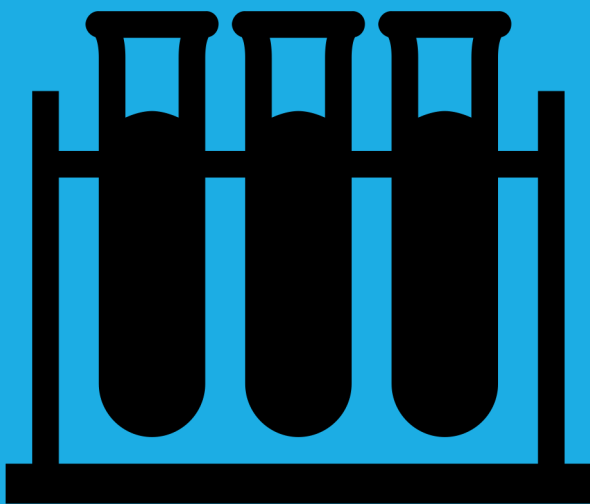
Prijať všetky primerané a potrebné
opatrenia biologickej bezpečnosti
s cieľom zabrániť akémukoľvek
možnému šíreniu nákazy

Už v ten istý
deň sme začali
vakcinovať



- Ø Už v nedeľu bola privezená **vakcína Aftopor** na núdzové očkovanie stáda
- Ø Pri večernom dojení bola započatá vakcinácia (2 ml i.m., po 1 ml na dve rôzne strany tela zvierťa)
- Ø V pondelok **do 2:00 hod.** bola väčšina chovu zavakcinovaná
- Ø Vynechané boli len skupiny, u ktorých sa mali nasledujúci deň brať vzorky

Pokračovali sme v odbere vzoriek



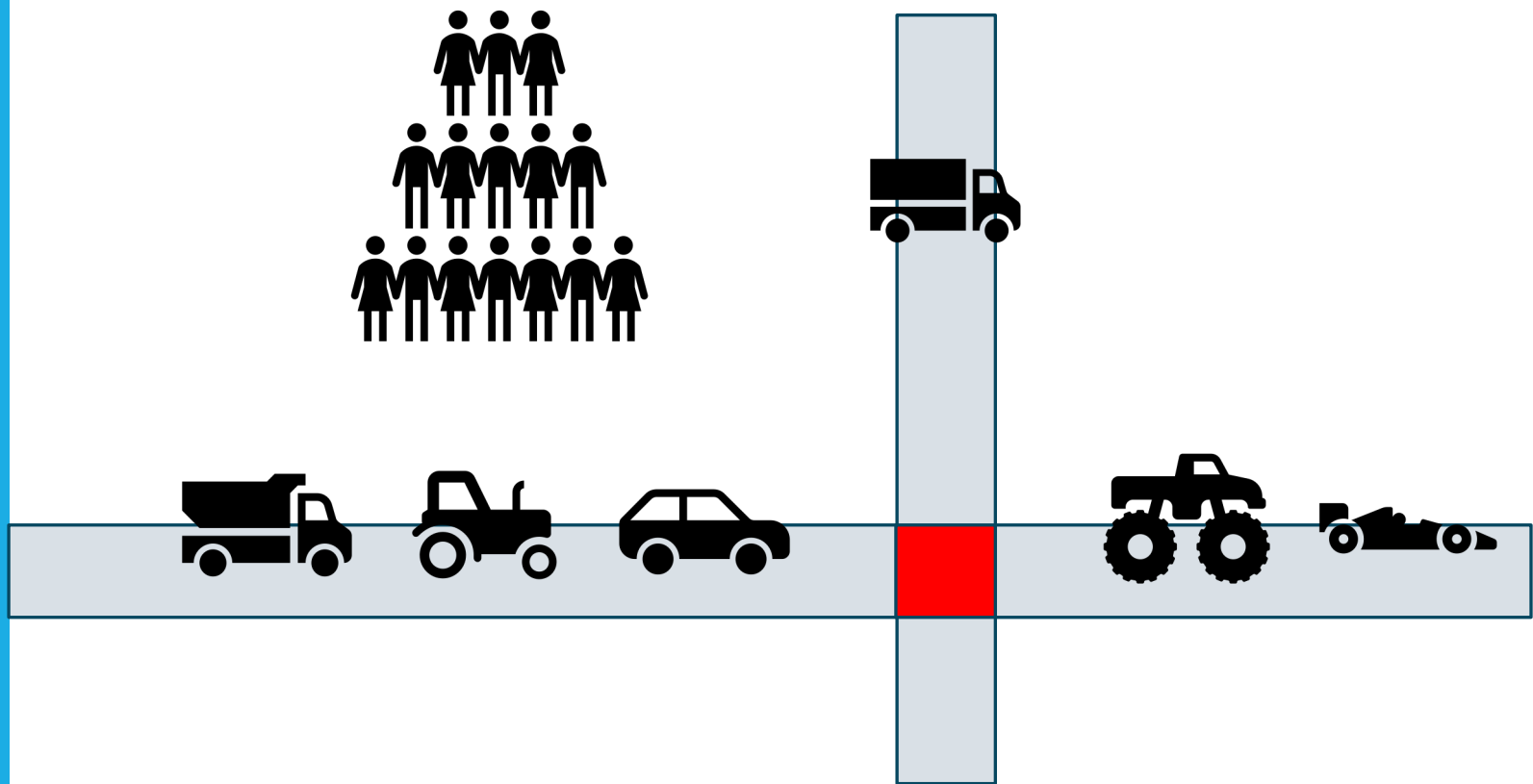
Ø **V pondelok** cca o 11.00 hodine **boli odobraté výtery z nosa a bukálnej sliznice a vzorky krvi** po 30 ks zvierat zo skupiny s prvou chorou kravou a po 30 ks z 2 sekcií šachovnicovo naprieč maštalami a následne sa tieto kontrolné skupiny dovakcinovali

Ø Žiadne zviera, z ktorého boli odobraté vzorky, nejavilo klinické príznaky ochorenia

Úradný veterinárny lekár zo ŠVPS vykonával tzv. trasovanie

Ø Identifikovali sa ľudia a vozidlá, ktoré farmu navštívili a kontrolovali sa presuny zvierat

Ø Hľadala sa možná cesta zavlečenia nákazy



Ako došlo k nakazeniu? Odpoveď nepoznáme.

➤ Bol to vietor?



➤ Čítali ste, že sa vírus prenáša vzduchom nad pevninou na vzdialenosť 60 kilometrov a nad morom prekoná vzdialenosť až 300 kilometrov.(4)

➤ Alebo človek?



➤ Vedeli ste, že človek, ktorý bol v kontakte s chorými zvieratami môže vydychovať vírus 1-3 dni po opustení ohniska?(5)

➤ A čo vozidlá?



➤ Viete, že sa reziduá exkrementov na kolesách nákladného automobilu môžu nachádzať aj po 10 kilometroch jazdy.(6)

**Všetko
postupovalo
velmi rychle!**

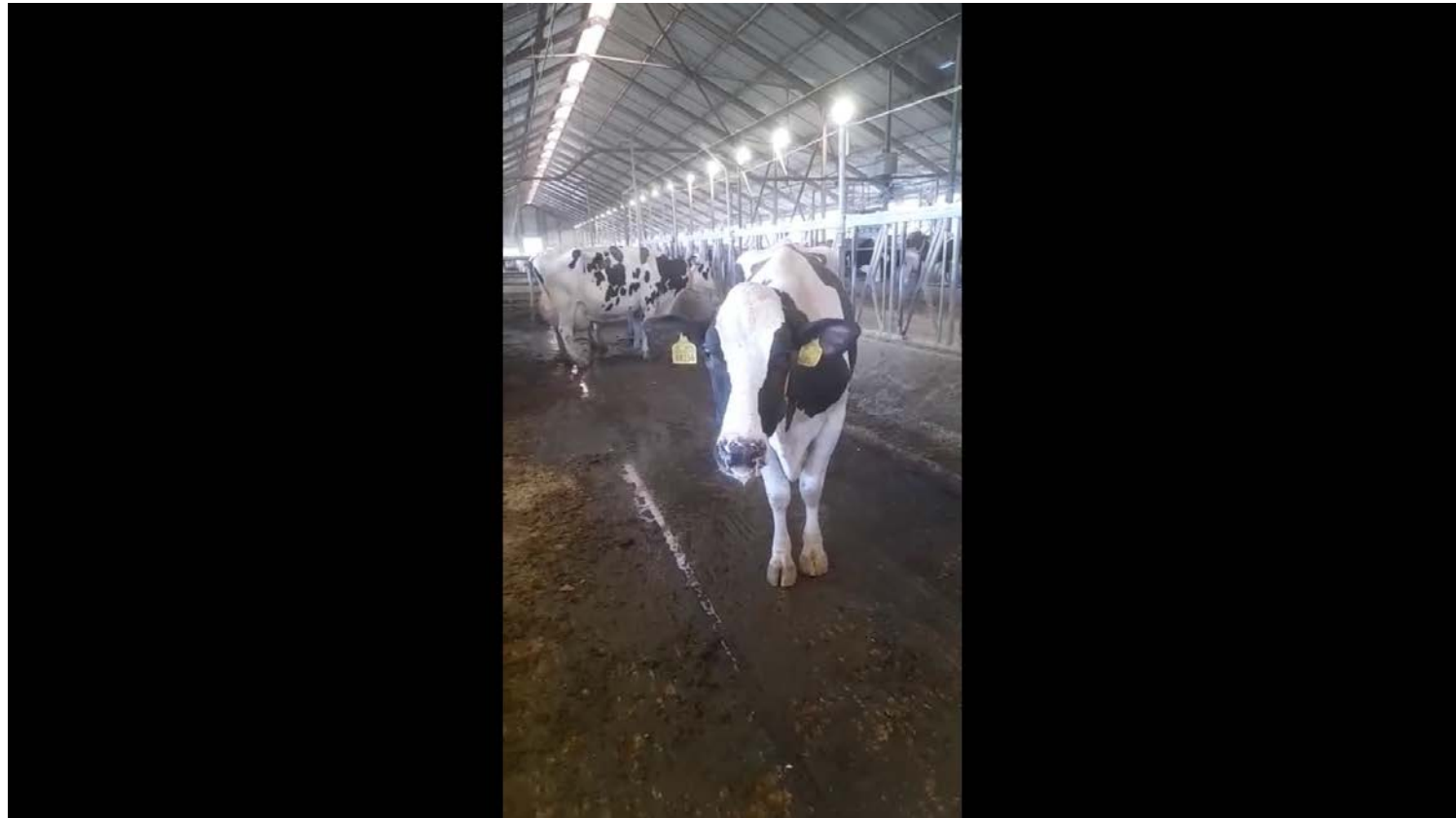
Druhá dojnice s klinickými
príznakmi sa objavila 30.3.
popoludní

Ďalšie klinicky pozitívne zvieratá
sme sporadicky objavovali počas
nočnej vakcinácie

Nové a nové klinické prípady sme
diagnostikovali od pondelka rána,
najmä v skupine, kde bol zistený
prvý prípad

Tieto zvieratá boli priebežne
vyhľadávané a izolované
v selekčnej skupine

Teraz sa
pozrime na
klinické
príznaky, ktoré
sprevádzali
ochorenie





ČO BOLO PRÍČINOU
SLINTANIA?



PREČO HOVORÍME O
KRÍVAČKE?



A TO NEBOLO VŠETKO.

Laboratórne
výsledky
poukázali na
vysokú
premorenosť
stáda

Konateľ farmy rozhodol o zotrvaní všetkých v tom čase prítomných zamestnancov na farme až do ukončenia likvidácie chovu.

Prebiehala otvorená komunikácia o závažnosti situácie medzi vedením a zamestnancami.

V stredu 2.4. započala depopulácia zvierat na farme

U klinicky chorých zvierat sa započalo s eutanáziou injekciou T61 po predošlej intramuskulárnej sedácii.

Pokračovalo sa usmrcovaním strelnou zbraňou po predchádzajúcom omráčení bitúnkovou pištoľou s fixovaným projektilom.

Vyselektované klinicky choré zvieratá boli odvážané do kafilérie a ostatné po schválení miesta do asi 35 km vzdialenej jamy vo vojenskom priestore.

Teľatá boli utrácané po predchádzajúcej sedácii xylazínom bitúnkovou pištoľou s fixovaným projektilom a priebežne nakladané do uzavretých kontajnerov.

Ako to bolo s
odvozom
zvierat do
kafilérie
diskutovaným v
médiách?



Zdroj: Facebook

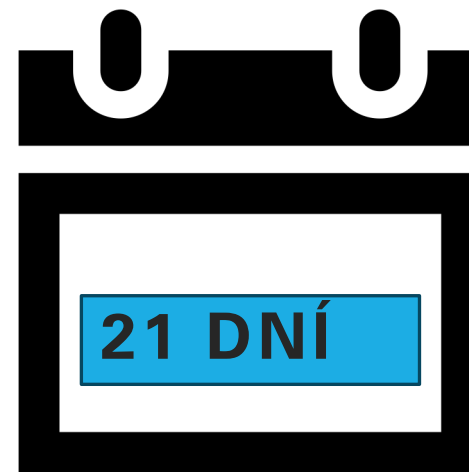
Po likvidácii zvierat nasledovali ďalšie kroky

- Depopulovali sme približne 3 500 zvierat (od 2.4. do 7.4.).
- 8.4. sme upratali plochy určené na utrácanie od biologických materiálov.
- 9.4. bola vykonaná dezinfekcia vonkajších priestorov dronom.
- 10.4. pomáhali hasiči s primárnou dezinfekciou vnútorných priestorov.
- 11.4. sa započala depistáž objektu a inventarizácia zostávajúcich krmív, hnojovice, močovky a iného biologického materiálu, náradia, strojov a zariadení.

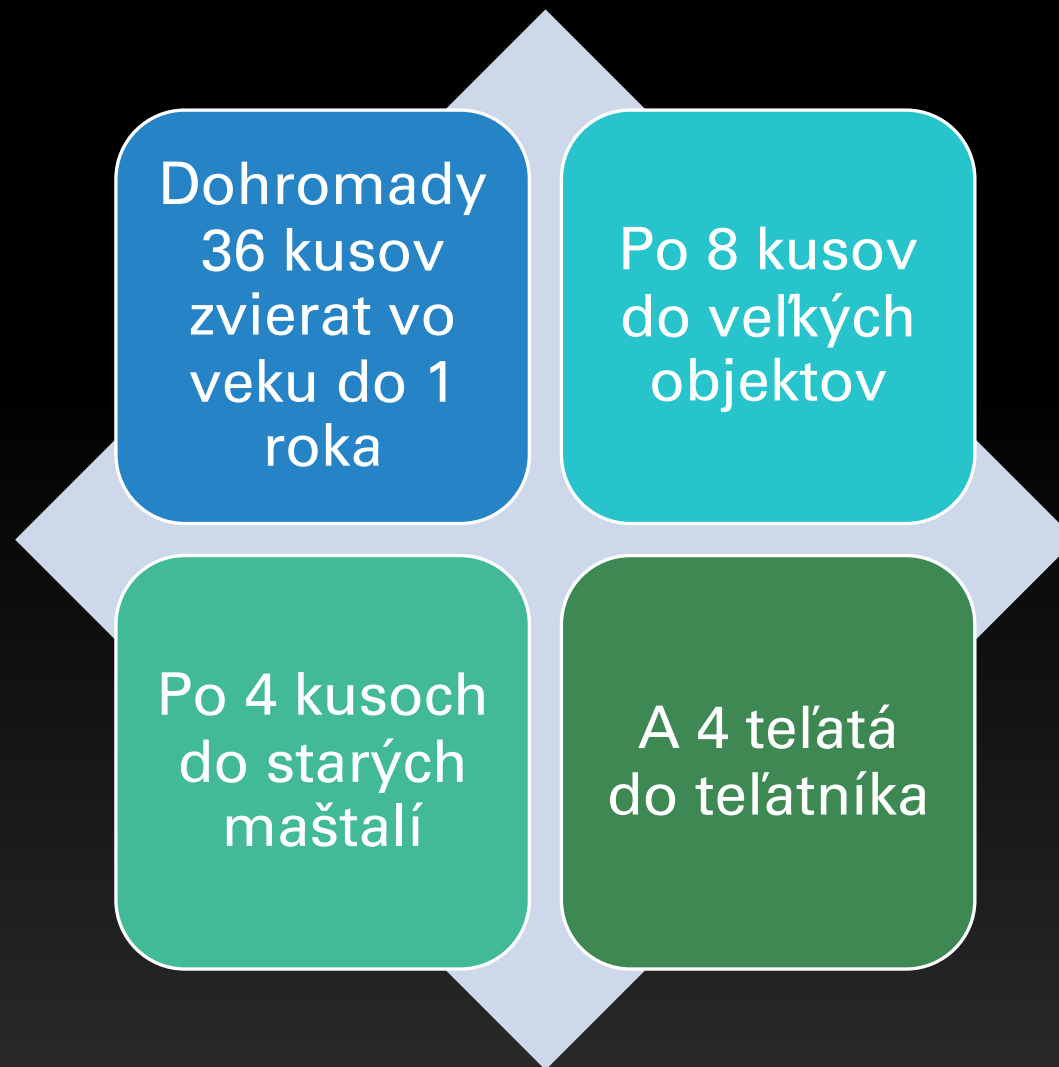
.....ŽIVOT
OBČAS BOLÍ,
ALE IDEME
ĎALEJ....



Po kompletnej
dezinfekcii
nasledovala 21
dňová čakacia
lehota



V septembri
sme
naskladnili
sentinelové
zvieratá



Boli to zvieratá z našich fariem, vyšetrené na protilátky (Elisa) a prítomnosť víru (PCR), s negatívnym výsledkom

A veríme, že do konca roka začneme obnovovať chov a privezieme

Zvieratá z dvoch
slovenských fariem
(kompletné chovy)

600 vysoko teľných
jalovíc z Dánska

700 našich
otelených jalovíc

Predpoklad pre polrok 2026
2 300 – 2 500 nových kráv

Čo povedať na záver?

Všetky infekčné ochorenia predstavujú pre chovy hovädzieho dobytku veľké riziko

Dôsledkom sú poškodenie zdravia zvierat a finančné ztraty

V našom prípade to bola kompletná likvidácia chovu

PRAJEM VÁM,
ABYSTE SA MOHLI
RADOVAŤ Z
ÚSPECHOV VO
VAŠICH CHOVOCH A
ABY NIKTO Z NÁS
NEMUSEL UŽ NIKDY
BOJOVAŤ PROTI
OCHORENIU, AKO JE
SLINTAČKA A
KRÍVAČKA





Ďakujem za pozornosť

Referencie:

1. <https://portal.nebih.gov.hu/rszkf>
2. <https://svps.sk>
3. <https://www.holstein.cz>
4. [A010 - Foot and Mouth Disease](#)
5. Donaldson, A. I., & Alexandersen, S. (2002). Predictive models of the airborne spread of foot-and-mouth disease virus. Veterinary Clinics of North America: Food Animal Practice, 18(3), 579–590. DOI: 10.1016/S0749-0720(02)00029-7
6. <https://www.seges.tv/video/101184118/smittebeskytt>

Fotodokumentácia : Milan Hronec, databáza spoločnosti MSD Animal Health